

Щодо стану підготовки закладів освіти до нового 2019-2020 навчального року

Керуючись законами України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Професійно технічну освіту» Держпродспоживслужба в межах повноважень здійснює заходи щодо створення належних умов харчування, перебування, виховання та навчання дітей в навчальних закладах в ході підготовки до нового 2019-2020 навчального року.

У поточному році під наглядом Держпродспоживслужби знаходиться 29244 суб'єктів освітньої діяльності, у тому числі 12167 дошкільних навчальних закладів (ЗДО), 15831 заклад загальної середньої освіти та 1246 вищих навчальних закладів I-II ступеня акредитації (професійні технікуми, коледжі, училища).

У ході підготовки до початку нового 2019/2020 навчального року посадовими особами територіальних органів Держпродспоживслужби взято участь у проведенні 16340 обстежень закладів освіти з питань дотримання вимог санітарного законодавства. За результатами проведених перевірок порушення вимог санітарного законодавства встановлено у 6248 закладів освіти, що склало 38% (майже у кожному третьому закладі, що на рівні минулого року (32%). Не відповідають санітарно-гігієнічним вимогам (знаходяться у погано пристосованих приміщеннях) за станом матеріально-технічної бази - 138 дошкільних навчальних закладів, 280 закладів загальної середньої освіти та 5 вищих навчальних закладів I-II ступеня акредитації. Найвищий відсоток порушень виявлено у Житомирській – 86%, Запорізькій – 84%, Київській – 94%, Кіровоградській - 69% та Херсонській - 57% областях.

Переважна більшість порушень, встановлених під час перевірок стосувались: невідповідності стану матеріально-технічної бази навчальних закладів (навчальний процес проходить у погано пристосованих умовах, зокрема приміщення харчоблоку, спортивні та актові зали, сходові марші, навчально-виробничі майстерні знаходяться в незадовільному санітарно-технічному стані); порушень під час погодження режимів навчання і виховання та двотижневого меню; невідповідності питної води вимогам санітарних норм та правил за бактеріологічними та санітарно-хімічними; незавершених ремонтних робіт; необхідності проведення капітального ремонту та реконструкції (підлягає капремонту - 1640 закладів освіти (6%), із них 1097 закладів загальної середньої освіти); питання несвоєчасного проходження періодичних профілактичних медичних оглядів працівників тощо.

Встановлено 265 порушень під час погодження Держпродспоживслужбою режимів навчального навантаження у розкладі уроків та 382 порушення під час погодження двотижневого меню.

Досліджено 6261 пробу питної води за бактеріологічними показниками та 5765 проб за санітарно-хімічними показниками. Питома вага нестандартних проб за бактеріологічними показниками склала 8,6%, за санітарно-хімічними –13,8%, що залишається на рівні минулого року.

З метою доведення до гігієнічних вимог ДСанПіН 2.2.4-171-10 води питної на водопровідних мережах було встановлено індивідуальні водоочисні пристрої (фільтри), які встановлено у 2780 (23%) дошкільних, 3555 (23%) загальноосвітніх

навчальних закладах та 112 (9%) вищих навчальних закладів I-II ступеня акредитації, що залишається на рівні минулого року.

З метою приведення навчальних закладів до вимог санітарних правил і норм на адресу керівників дошкільних навчальних закладів було направлено 6304 пропозицій щодо зміцнення матеріально-технічної бази, з них виконано 68%, до загальноосвітніх навчальних закладів - 10567, з них виконано 63% та до вищих навчальних закладів I-II ступеня акредитації, з них виконано 54%.

Проведено реконструкцію і капітальний ремонт у 853 дошкільних закладах (у 2018 році -1094), у 1777 закладах загальної середньої освіти (у 2018 – 2028) та 36 вищих навчальних закладів I-II ступеня акредитації.

У зв'язку з відсутністю джерел централізованого чи локального водопостачання у населених пунктах або невідповідністю води з локальних джерел нормативам залишаються навчальні заклади, які ще працюють на привозній воді, зокрема 316 дошкільних навчальних закладів, 461 закладів загальної середньої освіти та 5 вищих навчальних закладів I-II ступеня акредитації. Найбільша кількість таких закладів у Миколаївській області (102 дошкільних заклади та 96 закладів загальної середньої освіти, Запорізькій (45 та 83 відповідно), Одеській (55 та 69 відповідно), Рівненській (3 та 65 відповідно) та Харківській областях (33 та 39 відповідно).

Не мають централізованих або локальних мереж водопостачання (працюють на колодязній воді) - 1498 дошкільних навчальних закладів (12%), що на рівні минулого року; 2696 закладів загальної середньої освіти (17%) (у 2018 – 2580) та 12 вищих навчальних закладів I-II ступеня акредитації.

На сьогодні залишається негативною ситуація щодо каналізування закладів, зокрема в населених пунктах сільської місцевості у зв'язку з виходом з ладу старих систем каналізування або відсутністю каналізації в навчальних закладах це питання вирішується шляхом каналізування на вигріб, що призводить до збільшення кількості таких закладів. Так, не підключено до централізованого або локального каналізування (каналізовані на вигріб) 5440 (45%) дошкільних навчальних закладів, 8183 (52%) закладів загальної середньої освіти та 137 (11%) вищих навчальних закладів I-II ступеня акредитації. До теперішнього часу залишаються не каналізованими взагалі 32 дошкільних, 244 загальноосвітніх навчальних закладів та один вищий навчальний заклад I-II ступеня акредитації. Найбільша кількість не каналізованих шкіл у Житомирській – 91, Рівненській – 65, Тернопільській - 22 областях та дошкільних навчальних закладів у Хмельницькій області – 11.

З метою приведення приміщень до санітарно-гігієнічних вимог облаштовано більш ніж 11932 (98%) внутрішніх туалетів у дошкільних навчальних закладах, 14868 (94%) у загальноосвітніх навчальних закладах та 1117 (89%) вищих навчальних закладів I-II ступеня акредитації. У порівнянні з минулим роком кількість освітніх закладів, які потребували облаштуванню внутрішніми санітарно-гігієнічними приміщеннями зменшилось більше ніж у 2 рази, проте ще потребують облаштуванню 144 дошкільних навчальних закладів, 790 закладів загальної середньої освіти та 12 вищих навчальних закладів I-II ступеня акредитації (Волинська, Житомирська, Закарпатська, Івано-Франківська, Миколаївська, Одеська та Рівненська області).

Залишається незмінною ситуація щодо функціонування освітніх закладів на пічному опаленні взимку. Під наглядом Держпродспоживслужби таких закладів

залишається 1600, зокрема 512 (4,2%) дошкільних навчальних закладів та 1085 (6,8%) закладів загальної середньої освіти.

Відповідно до пункту 11. Порядку організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах, затвердженому спільним наказом МОЗ України та МОН України від 01.06.2005 №242/329 та зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 15.06.2005 за № 661/10941, харчування дітей у навчальних закладах забезпечується безпосередньо у закладі. При відсутності їдальні, харчоблоку дітей харчують у закладі громадського харчування або поставляються готові страви від підприємства громадського харчування. Таким чином, на даний час, не забезпечені власними харчоблоками 258 дошкільних навчальних закладів та 973 заклади загальної середньої освіти. Забезпечуються лише буфетною продукцією 8 закладів дошкільної освіти, 523 заклади загальної середньої освіти та 174 вищих навчальних закладів I-II ступеня акредитації

Окрім того, не відповідають санітарно-гігієнічним вимогам 1239 харчоблоків, із них 429 у дошкільних навчальних закладів, у 792 закладів загальної середньої освіти та 18 у вищих навчальних закладів I-II ступеня акредитації.

Технологічного обладнання не вистачає у 532 школах та 257 дошкільних навчальних закладах. Термін експлуатації застарілого обладнання становить більше 20 років. Не мають достатньої кількості холодильного обладнання 289 шкіл та 128 дошкільних навчальних закладів. Основна кількість холодильного обладнання застаріле та експлуатується більше 30 років (особливо низькотемпературне).

На теперішній час функціонують харчоблоки освітніх закладів, які не забезпечені холодною та гарячою проточною водою, зокрема 114 дошкільних навчальних закладів та 112 закладів загальної середньої освіти. Найбільше таких освітніх закладів у Запорозькій, Тернопільській та Хмельницькій областях.

Результати аналізу санітарно-епідемічної ситуації свідчать про наявність умов, що створюють загрозу та підтверджуються великою кількістю спалахів гострих кишкових інфекцій в закладах освіти.

Держпродспоживслужбою вжито відповідних заходів реагування та поінформовано органи місцевої влади та місцевого самоврядування. З метою приведення закладів до відповідних вимог посадовими особами Держпродспоживслужби керівникам закладів надано 470 приписів та накладено 380 штрафів.

Спільно з управліннями охорони здоров'я, освіти і науки з метою збереження здоров'я та формування здорового способу життя серед дітей проведено 646 нарад, 226 семінарів та 56 колегій.

З метою підвищення санітарно-освітніх знань персоналу навчальних закладів було прочитано 823 лекцій, проведено 16508 бесід, підготовлено 135 статей до преси, 16 виступи по радіо та 5 по телебаченню.